

Výmarský ohař

- šlechtic mezi ohaři

■ JANA PÍCHOVÁ

Říká-li se, že pes je nejuvěrnější přítel člověka, pak o výmarském ohaři to platí dvojnásob. Málokteré jiné plemeno je tak oddané svému pánovi - někteří z pánečků hovoří přímo o závislosti. Majitelé jiných plemen, dokonce i jiných plemen ohařů, kteří si stále častěji pořizují výmari, jsou často překvapeni, jak silně je na ně jejich šedivý miláček fixován. Zpravidla nejsou zvyklí na to, aby si je pes takto intenzivně hlídal při jakékoliv činnosti v přírodě - na poli i v lese pracuje zásadně pro svého pána, i při obyčejné procházce se stále vrací a pánečka kontroluje a někdy se i očima táže, zda pro něho páneček nemá nějaký úkol. V domácím prostředí je to pravý nohsled, doprovází svého pána při každé činnosti, ať je to sledování televize nebo vaření, a páneček se nesmí divit, když na něho stříbrná hlava vyjukne i v koupelně. A samozřejmě nevynechá jedinou příležitost k tělesné blízkosti a „nasáčkuje“ se pánečkovi do postele, i kdyby byla sebemenší - pokud je mu to dovoleno. Tato věrnost a oddanost se dá považovat přímo za plemenný znak - vždyť podle písemných pramenů byla pozorována už ve středověku u psů, kteří jsou některými autory považováni za předky výmarského ohaře.

Historie vzniku tohoto plemene je totiž velmi složitá a v podstatě dodnes ne zcela jasná. Všichni vědci, zkoumající jeho původ, se mohli opírat pouze o velmi kusé písemné historické

prameny a o středověké výtvarné umění, které často znázorňuje šlechtice a lovecké družiny s jejich oblíbenými loveckými psy. Proto jejich teorie zpravidla vycházejí z tělesné i povahové podobnosti výmarského ohaře s některým jiným, často již vyhynulým plemenem. A proto jsou také tyto teorie velmi rozmanité, často si navzájem odporu-

Svetoznámy Brad Pitt sa netají náklonnosťou ku psom, tobôž nie k tomu svojmu.

jící a většinou jsou neověřené. Pro nás, Čechy, je nejméně zajímavější ta, která vyzdvihuje zásluhu sasko-výmarského velkovévody Karla Augusta, velkého milovníka a šlechtitele psů z přelomu 18. a 19. století. Ačkoliv měl vévoda velmi přátelské styky i s francouzským dvorem a zajisté mohl při křížení použít i v některých teoriích zmíněné „Chien Gris“ (Šedý pes) krále Ludvíka IX. Svatého, my raději slyšíme historku z roku 1824 o jeho návštěvě zemí koruny sv. Václava (tedy Čech), konkrétně lázni v Teplicích na Moravě. Velkovévoda se pravděpodobně nepřijel léčit, spíše si „vyhodit z kopytka“ - byl totiž častým hostem honů na panství knížete Esterhazyho Auersperga. A právě během nich mohl obdivovat vynikající výkony a inteligenci předků výmarského ohaře. Proto jich několik nakoupil do svého šlechtitelského programu a plody své práce poté rozdával okolním myslivcům.

Vystavení zveře - ohař tímto postojem naznačuje svému vůdci přítomnost zveře

kynolog Karl Brandt. Bitvu vítězně ukončil roku 1896, dva roky po publikování prvního plemenného standardu.

Výmarani se začali postupně rozšiřovat po německých zemích a okolní Evropě, ale tvrdou ránu jejich chovu zasadila 1. světová válka - historické prameny uvádí, že přežil pouhý tučet psů. Přesto se podařilo plemeno znovuoživit,

Výmaráci milují hry všeho druhu a i obyčejný tenisák je nadchne

Výmarka pozorně sleduje okolní dění

Jeden z prvních písemných dokumentů hovoří o otci barona von Wintzingerode-Knorr, který v Duryňsku již v kolem roku 1850 choval výmarské ohaře. A pravděpodobně historicky první fotografie výmarského ohaře je datována rokem 1871 a zvěčnila právě barona jako mladého chlapce, sedícího vedle jeho výmaráka Nimroda.

V roce 1870 byla ve Výmaru založena první plemenná kniha a zpráva o výstavě Duryňského klubu pro chov čistokrevných psů z roku 1882 již hovoří o početném zastoupení výmarů. Již v té době se o nich mluví jako o „králech loveckých psů a ozdobách klasického lovu“. Následovala léta boje za uznání výmarského ohaře samostatným plemenem, kterou vedl především známý německý

avšak po 2. světové válce muselo čelit dalšímu riziku, kdy v rámci poválečné obnovy Německa bylo obecně zakázáno vlastnit střelné zbraně, chovatelé tak nemohli provádět porovnání a výběr psů na základě klasických loveckých disciplín a posunovat tak plemeno kupředu. Mnoho psů bylo proto prodáno do ciziny...

V našich zemích je výmarský ohař používán pro lovecké účely prokazatelně od roku 1910, kdy však byl v majetku cizí šlechty. Až na začátku dvacátých let minulého století přivezl

Richard Tománek 2 zahraniční psy - Arga a Gerdu von Rundhof - a začal na nich chovat. Výmarani se tak začali rozšiřovat i v našich zemích, občas posílení dalšími importy. A i proto, že za nimi začaly být vidět výsledky, zajímali kynologickou veřejnost stále více. Jejich vrozené vlohy udivovaly i zkušené myslivce, oceňovali na nich obrovskou všestrannost, snadnou ovladatelnost, vášeň pro práci po výstřelu, vynikající nos, systematické a vytrvalé hledání, pevné vystavování, vášeň pro stopování a hlasitost na stopě i spolehlivost při práci ve vodě. Zájem o plemeno výrazně roste od konce padesátých let, proto byl v roce 1966 založen Klub chovatelů výmarských ohařů (dále jen KCHVO), aby dohlížel nad dalším vývojem a především rozvojem plemene. Výmarští ohaři se začali účastnit vrcholných loveckých soutěží u nás i v zahraničí a postupně zaznamenávali významné úspěchy. V současné době jsou v lovecké kariéře nejúspěšnější City od Červenického potoka, Anthony Shefis, Jim z Krokočinských lesů a další.

Zatímco ve střední Evropě se majitelé výmarských ohařů věnovali především lovecké kariéře, v západním světě si již dávno všimli jejich dalších úžasných vlastností. Ostražitost, vrozená ostrost a vášeň ve sledování stop umožnila a umožňuje výmaranům absolvovat také služební výcvik. V USA a Kanadě, kam byli první psi importováni již před druhou světovou válkou, byli dokonce úspěšně používáni jako služební psi policie.

Jejich snaha vyhovět pánovi za každou cenu, snadná cvičitelnost a stopařská vášeň je předurčuje k dalšímu využití, a to k záchranářskému výcviku. Psi jsou cvičeni pro různé katastrofické situace, účastní se vlastních soutěží a byli již mnohokrát ostře nasazeni na vyhledávání osob. U nás v této bohubilé činnosti vynikají především svěřenci CHS Artemis Terra.

I takto může „dopadnout“ ohař, je-li kromě jiného rodinným mazlíčkem

Především v Americe ale brzy také pochopili, že úžasné vlastnosti výmarského ohaře mohou využít zcela jinak, a to jako mazlíčka a rodinného společníka. Jeho nesporná inteligence, absolutní oddanost a snadná ovladatelnost umožňují zvládnout tohoto, v kohoutku 60 - 70 cm velkého psa, i nejednomu kynologickému začátečníkovi. Jeho ostrážitost je výhodou při ochraně vlastního pozemku před nevídanými návštěvníky, vlastní lidské smečce včetně dětí je ale milým a oddaným společníkem. Jeho schopnost empatie je neuvěřitelná, majitel má často pocit, že mu pes čte myšlenky a chybí už jen, aby je slovně okomentoval. Jeho aktivita a temperament vyhovují především aktivním lidem a umožňují jim vykonávat mnoho činností a sportů společně. Pro zábavu psa, ale i

pána, se proto účastní lekcí a soutěží v agiliti, frisbee, dogdancingu, coursingu... Výmaři milují každou tuto zábavu, rádi si hrají a jsou nadšení ve všech situacích, kdy se jim jejich páneček zcela věnuje. Takže ani domácí „siesty“ nejsou výmaranům proti srsti, pokud znamenají „rozhovor“ (nebo i mlčení) s jejich pánečky. A to jsou také důvody, proč výmarského ohaře vlastnili jako společníka kromě jiných i herečka a kněžna Grace Kelly, herec Roy Rogers, americký prezident D. D. Eisenhower, a v současné době i herec

Brad Pitt nebo nový polský prezident Bronislaw Komorowski - páneček výmarky jménem Heca...

Výmarský ohař je v posledních letech ve stále hojnější počtu zastoupen také na výstavách psů. Ty jsou nutné téměř u všech plemen psů k uchovnění - u výmarského ohaře je to účast

Ve střední Evropě stále vzácnější výmarský ohař dlouhosrstý (Cyrus z Korunova dola)

ARKO
DOG FOOD

PT Saurus, s.r.o.

Nová 21/415, 040 18 Košice

PREVÁDZKA - Južná trieda 66, Košice

tel./fax 055 6943879

mobil: 0917 524471, 0917 524477

e-mail: ptsaurus@gmail.com

www.ptsaurus.sk

THE QUALITY THAT WILL SURPRISE YOU!

25/10 **ARKO Maintenance**

Proteiny/Tuky

20 kg, 3 kg

Kompletné krmivo pre dospelé psy malých a stredných plemien.

32/14 **ARKO High Energy**

Proteiny/Tuky

20 kg

Kompletné krmivo pre dospelé aktívne psy všetkých plemien.

KVALITA, KTORÁ VÁS PREKVAPÍ!

Krmivá ARKO sú vyrábané pre spoločnosť PT Saurus, s.r.o. s výhradným právom predaja.

NOVINKA NA SLOVENSKOM TRHU

Hľadáme predajcov a obchodníkov na celom území Slovenska a Európy!

Veimarský stavač při práci - dohledávka srstnaté (jedna z disciplín loveckých zkoušek)

alespoň na jedné Klubové nebo Speciální výstavě KCHVO, které se konají každoročně v různých koutech republiky. Hodnocení nesmí být horší než Velmi dobrá. V současné době ale stále více majitelů předvádí své miláčky pravidelně i na dalších, většinou národních a mezinárodních výstavách psů a často sklízí nemalé úspěchy i v jejich závěrečných soutěžích. Není divu - výmarský ohař je nádherný pes s ušlechtilou stavbou těla, lehce delšího rámce, šlachovitého, atletického typu, avšak výrazně osvalen. Takové tělo mu dává možnost ladného, elegantního pohybu, který nepostrádá potřebnou rychlost a lehkost. Dle délky a kvality srsti se dělí na dvě samostatná plemena - výmarského ohaře krátkosrstého a dlouhosrstého (blízkým příbuzným je také slovenský hrubosrstý ohař, který se z chovu VO vydělil v 60-tych letech minulého století). Zájem budí především svou nevšední barvou, která se může u různých jedinců pohybovat mezi barevnými tóny stříbrošedé, myší šedi a srncí hnědi, přičemž červenožluté a hnědé pálení, které se občas vyskytne, je nepřipustné. Jedinou další tolerovanou barvou na těle šediváka

je bílá, avšak pouze na hrudi nebo prstech nohou a pouze v malém rozsahu. Barva očí také budí často pozdvižení - na rozdíl od většiny jiných plemen a jejich tmavého oka je to barva jantarová (světlejší nebo tmavší), ale u malých štěňat blankytně modrá. Zaujatý pohled výmarského ohaře, který dotváří jeho vysoko nasazené, dopředu překlopené ucho, chytne za srdce snad každého pozorovatele. Ten se ale nesmí nechat zmást - výmar neumí být pouze oním andílkem, ale dokáže svou inteligenci a šikovnost obrátit zcela nežádoucím směrem, pokud bude trpět samotou, nedostatkem činnosti a zájmu pána nebo v případě, že si jej páneček „nechá přerůst přes hlavu“. Potřebuje totiž kromě spousty lásky také pevnou ruku a pravidelný výcvik, při němž unaví nejen své tělo, ale také hlavu. Jakkoliv je to vynikající a chytrý společník, nikdy nesmíme zapomenout na to, že je to stále jenom pes a že hierarchie smečky musí být vždy jasně dána (samozřejmě v pánečkových prospěch).

Bohužel, stejně jako žádnému jinému plemeni, ani výmarským ohařům se nevyhýbají některé nemoci, jako např. nemoci srdce, očí, pohybového aparátu, neurologické choroby, torze žaludku apod. Ačkoliv se vyskytují spíše výjimečně, přesto se vyskytují. Utěchou nám může být, že jedna z hlavních činností KCHVO spočívá ve sledování a následné eliminaci postižených jedinců z registru chovných psů a v takové chovatelské práci, která zamezí případnému výskytu nemoci u dalších generací. Bohužel, nezodpovědní „chovatelé“ takto vyřazených psů, a to psů různých plemen, se často nevzdají svých - především finančních - plánů a na takto postižených nebo rizikových jedincích nadále chovají. Proto má majitel „papirového“ výmarského ohaře (VO s Průkazem původu) mnohem větší naději, že jejich miláček je a bude naprosto zdravý, než ten, kdo pejska v rámci úspor pořídil „nepapírového“.

Zpravidla pak mnohem více nákladů vydá na veterinární péči. Jsou však i jiné vady, díky nimž nemusí být pes zařazen do oficiálního čistokrevného chovu - především zásadní vady v exteriéru a povaze (agresivita, bázlivost) a nedostatky vrozených loveckých vloh (zkoušeny na povinných loveckých zkouškách). Téměř všechny tyto nedostatky mohou být a často také jsou přenášeny do dalších generací a ve skupině „nepapírových“ psů se tak kumulují.

Avšak nejen zdraví psů se KCHVO věnuje. V poslední době se hodně soustředí především na znovuoživení chovu dlouhosrstých výmarů. Ačkoliv se říká, že je toto plemeno pro loveckou práci vhodnější, protože ho dlouhá srst více chrání (takže oproti „kraťasovi“ nedělá „cavyky“, když ho pán posílá třeba do kopřiv...), je u nás bohužel na pokraji vyhynutí. Snad o něco menší nároky na péči o srst zvyhodňují v očích širší veřejnosti spíše krátkosrstou variantu. A pro úplnost - před několika málo lety byl z Ameriky do Čech přivezen první pár tzv. modrých výmarských ohařů (barvy podobné modrým dogám), avšak ti jsou v Evropě zatím neuznaným plemenem.

Výmarský ohař je tedy skutečně všestranný pes. Jeho původní lovecké využití přetrvává a lovecký výcvik včetně zkoušek je stále jednou z podmínek jeho uchovnění. Ale na významu stále více nabývá jeho využití jako rodinného psa a společníka, nicméně zdaleka nejsou vzácností situace, kdy právě pořízením výmarského ohaře jako rodinného mazlíčka udělá jeho páneček (a možná častěji panička) první krok směrem k myslivosti. Z lásky ke svému psovi, ze snahy umožnit mu jeho nejpřirozenější a nejmilovanější činnost, tedy práci při lovu, někdy ze zcela pragmatické snahy o uchovnění začne s loveckým výcvikem a ten je oba zcela pohltní. A jsme opět na začátku - výmarský ohař byl a je lovecký pes.

Zdroje: Weimaraner Ways
(Virginia Alexander), KCHVO

Předvedení ohaře v pohybu na výstavě psů

Štěně s typicky modrými očima